Kafferepet i Järnboda

- AV RENÉE GÖTH -

Det var i slutet av 1940- talet. Vi var bjudna till Svea och Karl Vallin på Norra Järnboda. Inbjudan kom lämpligt, det var ett bra tillfälle att få lära känna sina närmaste grannar.

Vi – det var Henrik och Cally Gööt med sönerna Ingvar och Einar och så jag – Ingvars fästmö.

Det skulle bli ett enkelt kafferep med järnbodaborna, Karl-Ernst, Ester och Sture, Fina och Joel från Södra Järnboda och familjen Karl Johansson på Norra. Därför hade vi innan promenaden upp till Norra, ätit middag som vanligt.

När vi kom till den stora vackra gården stod Svea och Karl finklädda och tog emot oss på trappan. Han i svartgrön kostym och hög krage, hon i svart klänning med vitt krås i halsen. Så vackert det var! Man blev nästan försatt i ett annat århundrade.

Men, men – inne i huset var nästan hela socknen församlad, så verkade det ju på oss i alla fall. Vi kände ju inte så många, men efteråt förstod vi att där var bybor från Timmerhult Gunnarshyltan, Torrmyran, Myrebo, Jönshult, Dammen och Brobygget. När vi hälsat runt fick damerna gå till vänster in i ett rum och herrarna till höger till ett annat rum. Man kan inte påstå att det var tyst. Så det pratades! De hade kanske inte setts på ett bra tag och då måste ju allt ventileras.

Efter en god stund kom Svea i dörröppningen och bjöd: Varsågod! Ingen sa något, alla pratade på som om man inte hört inbjudan. Efter några minuter kom Svea åter i dörröppningen "Vassegoa". Cally sa ett försagt tack, och sen till mig, "hon menar nog att vi ska börja", så vi reste oss. Det blev tvärtyst! Alla tittade undrande på oss. Vi förstod ingenting, så vi fortsatte till kaffebordet. Svea tassade tyst efter.

Vilket kaffebord! Jag tror att jag aldrig sett så mycket bröd och kakor. Det var ju ett "enkelt" kafferep! Bullar, vetelängder och kransar. Småkakor minst sju sorter. Små kakor! De här var minst tre gånger större än Stockholms dito. Så var det syltkakor, katalaner och mjuka kakor både sockerkaka och pepparkaka. Svea gick efter och pekade på varje sort som vi försökte hoppa över. Vilket lass det blev.

Och Svea bjöd för tredje gången "Vassegoa" till dem som hade vett att vänta till rätt tid. Vi hade gjort en dundertabbe! De skulle vara stockholmare till det. Så framfusiga tänkte väl de övriga om oss. Och nu blev det rusch till kaffebordet. Vi gick snopna till våra platser och satt ensamma och väntade på de andra som givetvis tog god tid på sig, ivrigt pratande.

Vi gjorde vårt bästa och njöt de goda bröden och kakorna. Nog blev vi mätta. Övermåttan mätta. Jag mådde nästa illa. Men vad gör man inte för att verkligen visa att man tycker om förplägnaden. Så följde påtår. Det behövdes för att få ner det sista från faten. Jag som aldrig tog påtår men här var det ett måste.

Då såg vi det. De övriga hade det mesta kvar på sina fat! Men vi hade tomt. Allt hade vi ätit upp. Inte att undra på att de hade tid att prata. Vi hade ju munnen full av kakor. – Då kom Svea och bjöd åter till bordet. Där var framdukat ostkaka med allt som därtill hör. Två sorters sylt att välja emellan, och helst smaka på båda. Självklart, Svea hade ju själv syltat. Hallon och jordgubbar, kompott på äpplen och päron och till detta en stor slev med vispgrädde. Ostkakan lades för oss av Svea. Här gick det inte att försöka ta en liten bit. Nej ett rejält stycke av mitten på kakan. Jag som gillade kanterna. Alla hade fått nya fat för detta. Det var bara vi som hade våra tomma fat.

Nu behövdes åter en kopp kaffe, att man kan bli så mätt. När jag fått ner denna jätteportion var jag spyfärdig. Fråga mig inte, vad jag tyckte om ostkakan, den lär ha varit utsökt. Nu var det i alla fall slut på den här "pinan". Vi skulle nog kunna klara oss hem.

Då kom GRÄDDTÅRTAN, jag tyckte den var större än Egyptens pyramider.

Man försågs med kniv och gaffel. Hurra! Nu kunde jag ändå ta mej en liten, liten bit. Men Svea ville inte snåla. Nej, en stor tårtbit lades för mig. Jag fick nog dubbelt så mycket som de andra.

Om det var någon som pratade med mej vet jag faktiskt inte. Jag kunde inte svara. Inte nog med att jag var blyg. Men med så mycket som skulle tryckas in i munnen gick det ju inte att konversera.

Tänk om man fått njuta av allt detta goda i lugn och ro och i lagom portioner. Nu visste jag inte hur allt detta smakade.

Hur kalaset slutade? Det hade jag inte en aning om då, Vad jag kommer ihåg var hur otroligt mätta vi var och att det var väldigt svårt att ta sig hem.

Jo, ett kommer jag ihåg. Det delades ut påsar. Till alla utom oss!

Vi hade ju tvingat i oss alltsammans.